TEGELIKU AIANDUSE JA MESINDUSE KÄSIRAAMAT

ESIMENE KÕIDE

(624 lk., 500 joonist, 15 värvitahvlit).

Aianduse ajalooline areng *(J. Port)* — 1. Tulu- ja iluaianduse ajalooline areng. — 2. Aianduse praegusel ajal.

Taimede ehitus ja elu *(J. Port)* — — 3. Taim areneb seemnest. — 4. Juur. — 5. Leht. — 6. Wars. — 7. Pungad. — 8. Taimede suguline paljunemine. — 9. Taimede muutumis- ja pärilikkusnähtused.

Aia piirded. Ehitised. *(A. Mätlik)* — 10. Aia piirded. — 11. Kaswuhooned. — 12. Lawad. — 13. Keldrid. —

Muld. Wäetised. Aiatööriistad. *(A. Prima)* — 14. Mullatundmise alused. — 15. Wäetamine ja wäetised — 16. Aiatööriistad. — 17. Maaparandamine ja -harimine.

Puuviljaaiandus. — 18. Meie tähtsamad viljapuud ja marjapõõsad *(A. Mätlik)*. — 19. Puukool *(A. Siimon)*. — 20. Viljapuude väliskuju ja kaswutugewus *(A. Mätlik)*. — 21. Viljapuuaia asutamine *(A. Mätlik)*. — 22. Viljapuuaia korrashoid *(A. Mätlik ja A. Prima)*. — 23. Marjaaed *(K. Hinno)*. — 24. Viljapuude ja -puhmikute ajatamine *(A. Mätlik)*.

Aiasaaduste turustamine *(G. Randma)*.

Koduneweiniwalmistamine *(O. Kramer)*.

ALLES SIIS, KUI AEDNIK OSKAB

kohelda taimi vastavalt nende elunõuetele, valida aiaoludele kohaseid taimeliike ja -sorte, kaitseda neid kõigi haiguste ja kahjurite vastu;

ALLES SIIS VÕIB AEDNIK SAADA

oma aiast tulu, mis sajakordselt tasub töövaeva.

ISEGI PISEMATES AEDADES

kasvatatakse meil ühes koos viljapuid ja köögivilja, ilupuid ja lilli ning peetakse mesilasi. Aednikud peavad siin lahendama k õ i k i tegeliku töö juures üleskerkivaid küsimusi. Selleks on aga vaja säärast käsiraamatut, mis kiiresti annaks seletusi ning juhiseid k õ i g i küsimuste kohta t e r v e s ulatuses. Kuid aednikke, kes suudaksid muretseda endale k õ i k i üksikult ilmunud e r i t ö i d aianduse alalt, on vähe, — eriti asjaarmastajate hulgas, kel aiandus ja mesindus oma otsese elukutse juures on vaid kõrvaltegevuseks.

Ka esinevad väiketeoste kogumikus paratamatult kas lüngad või kordumised. Mis puutub aga võõrkeelsetesse teostesse, siis enamik küsimusi leiab seal käsitlust hoopis võõraste olude kohaselt. (Milliseid pettumusi võib võõraste eeskujude järeleaimamine tuua, on teada kõigil!) Peale selle ü k s i k t e o s t e k o g u m i k, mis annaks põhjaliku ülevaate aiandusest ja mesindusest, tuleks tarvitajale maksma mitu korda rohkem kui ü k s k a p i t a a l n e t e o s, mis täieulatuslikult haaraks endasse k õ i k aianduse ja mesinduse puutuvad probleemid.

Arvestades tungivat vajadust säärase teose järele kui ka suurt rahvamajanduslikku ja üldkultuurilist tähtsust, mida selline teos võib evida, otsustaski K./Ü. „Loodus“ välja anda „TEGELIKU AIANDUSE JA MESINDUSE KÄSIRAAMATU“.

Peatoimetaja: *dr. phil. nat.* **J. PORT** (Tartu ülikooli botaanikaaia õpetatud aednik).

Kaastöölised: *dipl. aednik* **K. HINNO** (Aianduse ja Mesinduse Kekskeltsi sekretär), **O. KRAMER** (Luscher-Mathieseni tehaste veinimeister), *dr. sc. nat.* **E. LEPIK** (Tartu ülikooli taimehaigustekabineti ja katsejaama juhataja), **L. LEPIK** (kodumajanduse eriteadlane), **A. MÄTLIK** (Tartu ülikooli aianduseõpetaja ja katseaia juhataja), *dipl. aedn.* **A. PRIMA** (Põllutööministeeriumi aianduse ja mesinduse nõunik), *prof. dr. med. vet.* **E. ROOTS** (Tartu ülikooli loomatervishoiu- ja piimahügieeniinstituudi juhataja), *mag. agr.* **A. SIIMON** (Kehtna kõrgema kodumajanduskooli aianduseõpetaja), **J. SOO** (mesinduseõpetaja ja tegelik mesinik), **V. SORMA** (Hämeenlinna linnaaednik Soomes), **G. RANDMA** (Põllutööministeeriumi väliskaubanduse nõunik), **K. ZOLK** (Tartu ülikooli entomoloogia-katsejaama juhataja).

KOLMAS KÕIDE

(488 lk., 373 joonist, 13 värvitahvlit).

Iluaiandus *(J. Port)*. 1. Ilupuude ja -põõsaste kaswatamine. Ilupuukool. — 2. Tähtsamad meil kaswatatawad ilupuud ja -põõsad. Nende kasutamine kodu-aias ja puiestikes. — 3. Hekipõõsad. — 4. Murn. — 5. Lilled: talwekindlad püsililled; sibul- ja sibulmugulilled; mäetaimed; 2- ja 1-aastased lilled; talweõrnad püsikud; warjulilled, ronililled jne. Lillede kultuur, lillepeenarde moodustamine ja lillede hooldamine. — 6. Iluaedade kujundamine: iluaia piirded, teed, trepid, lillemüürid, kunstlikud weekogud, aiamajad, lehtlad, warikäigud, laste mänguplatsid, aiamööbel ja muud aiailmastised. Awalikkude asutiste ja hoonete (koolimajad, wallamajad, seltsimajad, kirikud, raudteejaamad jne.) kaunistamine. — 7. Tänapäewa linnade kaunistamine ja rahwaparkide korraldamine *(V. Sorma)*. — 8. Kalmistute korraldamine.

Iluaed on kaunim osa kodumõistest!

Mesindus *(J. Soo)*. 9. Mesinduse areng meil ja mujal. — 10. Mesilaspere ja selle liikmed. Mesilaste kehaehitus ja areng. Kärjed. Mesilaste tõud. — 11. Tarud. Nende tüübid ja ehitamine. — 12. Mesiniku tarberiistad ja nende käsitsus. — 13. Kunstkärgede walmistamine ja nende otstarbekohane kasustamine. — 14. Mesilaste korjeained. — 15. Mesilaste waenlased ja nende tõrje. — 16. Mesilaste haigused *(E. Roots)*. — 17. Meetaimed. — 18. Mesila asutamine. Asukoha walik, mesilastõugude walik, tarude walik. Mesilaste transport. — 19. Tegelikke töid mesilas kewadel, suwel, sügisel ja talwel. Otstarbekohane wurri- ja kärjemee tootmine. — 20. Mesindussaaduste turustamine ühes mee kaubanduslikku liigituse ja mee pakkimise ning märkimise määrustega.

Ükfikasjalik osksusõnade ja nimede register.

AIANDUS KOOS MESINDUSEGA ON LAHUTAMATU TERVIK,

sest marjapõõsad, viljapuud ja aiataimed annavad korralikku saaki ainult siis, kui neid õitsemisel korralikult tolmutatakse. Tähtsamaiks tolmukandjaiks on aga mesilased.

TEINE KÕIDE

(624 lk., 485 joonist, 15 värvitahvlit).

Hoidised *(L. Lepik)*. — 1. Hoidiste tähtsusest. — 2. Kuiwatamine. — 3. Hapendamine. — 4. Soolamine. — 5. Suhkrutа pudelihoidised. — 6. Steriilsed hoidised õhukindlates nõudes. — 7. Mahlad. — 8. Tarretised. — 9. Marmelaadid. — 10. Siirupihoidised ehk keedised. — 11. Toorhoidised. — 12. Salatid. — 13. Konserwide säilitamisest.

Köögiwilja-aed. — 14. Üldosa *(A. Prima)*. — 15. Köögiwiljad wabas maas *(A. Prima)*. — 16. Köögiwiljad lawades ja kaswuhooneis *(A. Mätlik)*. — 17. Maitse- ja rawimitaimed *(A. Prima)*. — 18. Töödе kalender köögiwiljaaias *(A Prima)*.

Taimekaitse. — 19. Taimekaitse ülesanded ja arenemine Eestis *(E. Lepik ja K. Zolk)*. — 20. Taimehaiguste ja -kahjurite tõrjewiisid *(E. Lepik ja K. Zolk)*. — 21. Taimehaigused ja nende tõrje *(E. Lepik)*. — 22. Taimekahjurid ja nende tõrje *(K. Zolk)*. — 23. Taimehaiguste ja -kahjurite ülewaade taimede järgi *(E. Lepik ja K. Zolk)*.

Toalilled *(J. Port)*. — 24. Toalillede kaswutingimused ja kaswatamiswiisid. — 25. Tähtsamaid toalilli: hästi õitsewaid, kauniwiljalisi, kaunilehelisi ja kaunikujulisi. Nende ligem kirjeldus, kaswatamine ja hooldamine. Waasililled.

ALLES SIIS, KUI AEDNIK OSKAB

kõrgeväärtuslikku aedvilja õigel ajal koguda, õigel viisil säilitada, maitsekalt pakkida ja turustada, olles kõigiti kursis turunõuetega,

ALLES SIIS VÕIB AEDNIK SAADA

oma aiast tulu, mis sajakordselt tasub töövaeva.

NAGU SISUKORRAST NÄHTUB,

annab käsiraamat aiandusest ja mesindusest põhjaliku ülevaate. Teos on tervenisti koostatud meie nimekamate eriteadlaste poolt. Aine käsitlus ei jäta soovida midagi paremat. Sõnaline väljendus on asjalikult lühike, selge, ladus. Teksti mõistmist kergendavad rohkearvulised skeemid, joonised, fotod loodusest ja värvilised tahvlid. Eriti viimased omavad suurt väärtust, — kunstnik R. K i v i t i poolt otse loodusest maalitult kujutavad nad peamiselt kodumaa tähtsamaid puuvilja- ning marjasorte ja iluaianduslikke motiive. Töö lõpus leiduv indeks-register, sisaldades umbes 3000 nime ja oskussõna, on võrratuks abiliseks teose käsitlemisel.

Teose trükkimiseks on tarvitatud paksu, 96 gr/m² paberit, mis oma kvaliteedilt (pinna puhtuselt, satinaažilt ja piimjasvalgelt värvuselt) on võrreldav ainult kõrgehinnaliste välismaa kunsttrükipaberitega. Loomulik, et säärasel paberil võisid täiel määral mõjule pääseda ka trükikoja tehnilised võimed: tekst on trükitud otse ideaalselt puhtalt ja ühtlaselt. Kõrgekvaliteediliste klišeede ning meisterliku trükkimise tulemusena on ka teksti illustratsioonid paljundamisel juuspeenelt edasi antud.

Seega võib täie õigusega Raamatuaasta toodangu suurimaks ja kauneimaks teoseks lugeda „TEGELIKU AIANDUSE JA MESINDUSE KÄSIRAAMATUT“.

TEGELIKU AIANDUSE JA MESINDUSE KÄSIRAAMAT

on müügil ainult **tervikuna** (mitte üksikute vihkudena või köidetena!) **brošeeritult** (15 vihku) ja **köites** (3 köidet, seljatrükk ehtsa kullaga tumerohelisel nahal, eespaber trükitud litogr. neljas värvis kunstnik R. Kiviti originaali järgi).

Terve teos maksab *36* krooni brošeeritult või *45* krooni poolnahkköites.

Järelmaks kolmes osas:

1) ***15* krooni tellimise andmisel** *(tellija saab kätte vihud nr. 1 — nr. 5)*

2) ***12* krooni kolme kuu pärast** *(tellija saab kätte vihud nr. 6 — nr. 10)*

3) ***9* krooni kuue kuu pärast** *(tellija saab kätte vihud nr. 11 — nr. 15)*.

Järelmaks köites teose eest: 1) ***18* krooni** *(1. köide)*, 2) ***15* krooni** *(2. köide)*, 3) ***12* krooni** *(3. köide)*.

Tasumisel kohemakstavas rahas kannab saatekulud kirjastus, järelmaksu puhul — tellija.

Teost on trükitud peamiselt ettetellijate rahuldamiseks a i n u l t v ä h e s e r e s e r v i g a hilisemaks müügiks. Sama teose t e i n e t r ü k k ei ilmu enne kolme-nelja aastat peale e s i m e s e t r ü k i läbimüüki.

POSTI JOOKSEV ARVE NR. 2055

K./Ü. „LOODUS“

POSTKAST 66
TELEF. NR. 4-35

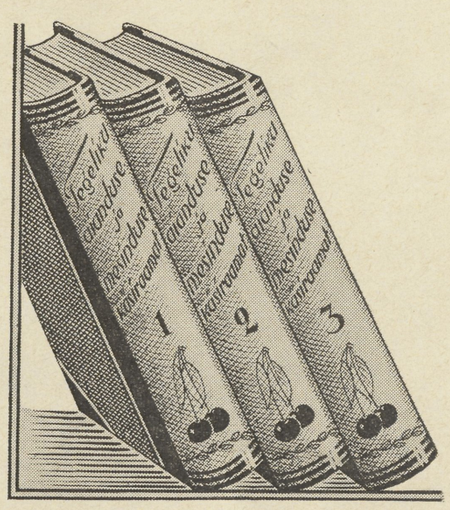

O.-Ü. „ILUTRÜKK“, TARTU, 1936.

6 1153461